

Але пам'ять про нього назавжди залишиться тут, в наших серцях. На стендах також ми можемо побачити фотографії загиблих Героїв. Нещодавно, міська влада розташувала на Алеї Героїв стени зі 117 фотографіями загиблих білоцерківців в російсько-українській війни у 2022-2023 роках. І, на превеликий жаль, кількість наших загиблих героїв, співвітчизників, буде зростати, тому що ця жорстока кровопролитна війна ще триває...

Підсумовуючи наш огляд, можна зазначити, що, на сьогоднішній день, меморіальний комплекс «Парк Слави» потребує переосмислення та реконструкції. Найкращим шляхом для розуміння і визначення майбутнього розвитку парку - це проведення архітектурного конкурсу на краще концептуальне рішення щодо реконструкції його території. З цією метою, виконавчий комітет Білоцерківської міської ради ухвалив рішення про проведення такого конкурсу. Одним з основних завдань цього конкурсу є врахування окремих структурних та історичних частин парку, зважаючи на основні історичні події, які відбулися у Білій Церкві, вшанування героїв всіх часів, дотичних до історії нашого міста, передбачити проектне рішення для Алеї пам'яті Героям війни. Проведення такого заходу дає можливість для визначення кращих архітектурних концепцій щодо комплексного благоустрою території, ландшафтного облаштування громадського простору меморіального комплексу, композиційної узгодженості з урахуванням містобудівного значення місця розташування та з прив'язкою до існуючих монументів та розміщення нових об'єктів монументального і монументально-декоративного мистецтва, присвячених подіям минулих літ та сьогоднішнього дня.

Список використаних джерел

1. Вікіпедія. Електронний ресурс: Парк Слави (Біла Церква) — Вікіпедія (wikipedia.org)
2. Чернецький Є. Історія Білої Церкви: події, постаті, життя. — Біла Церква: Вид. О. Пшонківський, 2012. — С. 400.
3. Пам'ятник Героям Небесної Сотні (м. Біла Церква). Електронний ресурс: <https://vandrivka.com.ua/pam-yatnik-geroyam-nebesnoyi-sotni-m-bila-tserkva/>
4. Електронний ресурс: "Скульптор не в собі": в Білій Церкві в сквері з'явилася Україна без Криму - Бела Церковь - пам'ятник | Стайлер (archive.org)
5. Електронний ресурс: <http://bc-news.com.ua/gromada/item/1815-u-bilii-tserkvi-z-iavytsia-pam-iatnyi-znak-na-chest-heroiv-vohnebortsiv-foto>

УДК 631.542.32:712.6(477.41)

ЗЕЛІНСЬКИЙ Б.В., доктор філософії

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

z_b_v@ukr.net

ІННОВАЦІЇ В ТЕХНОЛОГІЯХ СТВОРЕННЯ МАЛИХ АРХІТЕКТУРНИХ ФОРМ З АРТ-БЕТОНУ У МІСТІ БІЛА ЦЕРКВА

Описано загальний процес створення МАФ використанням арт-бетону, та етапи і послідовність дій. Відпрацьована техніка роботи для створення декоративних МАФ із арт-бетону втілена в благоустрої двох садово-паркових об'єктах, а саме на території парку «Острів Сакури», м. Володарка та Білоцерківського міського парку культури і відпочинку ім. Т. Г. Шевченка парку «Земля Драконів», м. Біла Церква

Ключові слова: арт-бетон, декоративні МАФ.

INNOVATIONS IN THE TECHNOLOGY OF SMALL ARCHITECTURAL FORMS (SAF) CREATION FROM ART-CONCRETE IN THE CITY OF BILA TSERKVA

Abstract. There was described general process of creating SAF by using art concrete, its stages and sequence of actions. There developed work technique for creating decorative SAF from art-concrete was embodied in the improvement of two garden and park objects, namely in the territory of the "Sakura Island" park, in the city of Volodarka, and in the Bila Tserkva city park of culture and recreation named after T. G. Shevchenko in "Land of Dragons" Park, city of Bila Tserkva

Keywords: art concrete, decorative SAF.

Малі архітектурні форми (МАФ) – це невеликі за масштабом споруди і елементи сезонного та цілорічного використання (стаціонарні або переносні), призначені для архітектурно-планувальної організації садів і парків, створення комфортного відпочинку відвідувачів, ландшафтно-естетичного збагачення території загалом. До декоративних МАФ відносять скульптури, фонтани, вази та ін. Скульптура є особливим видом оформлення об'єктів ландшафтно-архітектурної організації та органічно бере участь в їх ансамблях [1, 2]. Для створення малих архітектурних форм та ландшафтно-скульптури використовують різні матеріали – дерево, граніт, інші матеріали, однак найчастіше застосовують бетон і його різновид – архітектурний бетон. Щороку популярність декоративних МАФ виготовлених з арт-бетону зростає.

Арт-бетон – це пластичний, міцний і легкий в роботі матеріал, який застосовують для створення різноманітних декоративних елементів – фігур, статуй, колон, ажурних решіток, паркових скульптур і т. д. Архітектурний бетон – це звичайний бетон з різними домішками, які забезпечують корисні характеристики матеріалу, який виробляють з піщано-цементної суміші, вводячи до складу різноманітні добавки для регулювання декоративних властивостей і технологічних параметрів (пігмент для досягнення потрібного кольору, рівень міцності, пластичності, стійкості до перепадів температур і вологості, час твердіння і т. д.). Архітектурний бетон нормується державними стандартами: ГОСТ 26633-2015, ГОСТ 25192-2012.

Арт-бетон або архітектурний, художній, акрилбетон, полімербетон винайшли в США в 1960 р., і сьогодні вироби з нього набувають популярності у всьому світі [3]. Актуальність теми вибраної теми досліджень особливо важлива в сучасному світі, оскільки ця сфера мистецтва і ландшафтного дизайну постійно розвивається, вдосконалюється та допомагає втілювати нові ідеї митців.

Метою досліджень було проаналізувати головні аспекти використання арт-бетону для створення МАФ для облаштування садово-паркових об'єктів на прикладі міста Біла Церква.

Результати досліджень. Проаналізувавши технічні особливості матеріалу, архітектурне та екологічне значення відмітили головні аспекти використання арт-бетону для створення МАФ в садово-парковому господарстві:

- завдяки своїй міцності, довговічності дозволяє реалізувати різноманітні дизайнерські ідеї та має значні економічні й екологічні переваги;
- сприяє зменшенню впливу на навколишнє середовище порівняно з іншими матеріалами, такими як метал, камінь або пластик;

- вироби з арт-бетону додають оригінальності та стильності об'єктам благоустрою, таким як парки, сади, приватні подвір'я та інші громадські місця;
- завдяки новітнім технологіям, таким як 3D-друк та комп'ютерне моделювання, процес створення МАФ стає більш точним і швидким, що відкриває нові можливості для інновацій та творчого експерименту.

Реалізація проєкту, планування і його концепція з використанням арт-бетону – це важливий і творчий процес, який створюється митцями, дизайнерами, архітекторами та будівельниками. Створення декоративних МАФ з арт-бетону відбувається в декілька етапів: планування і дизайн; вибір матеріалів; підготовка робочого місця; формування структури; змішування та нанесення бетону; формування деталей; сушіння та відшліфування; фарбування або фінішування; встановлення в ландшафті; догляд та підтримання.

Кожен етап роботи над створенням декоративних МАФ потребує врахування деталей, а саме:

- ✓ першочергово потрібно визначитися з метою проєкту (скульптура, архітектурний елемент, об'єкт ландшафтного дизайну), зі стилем, формами, розміром та функціональністю об'єкта, обсягом робіт, мати ескіз, малюнок або схему ідеї;
- ✓ для створення арт-бетонних МАФ потрібно мати матеріали: арматуру та інші матеріали для армування та стабілізації об'єкта, арт-бетон, фарбу та інші матеріали, а також необхідні інструменти та обладнання, такі як мішалки для бетону, різак, шліфувальні машини та інше;
- ✓ під час створення арт-бетонних об'єктів важливо мати належний простір і засоби безпеки, такі як респіратор та рукавички;
- ✓ монтаж арматурної структури, яка визначає форму об'єкта;
- ✓ нанесення арт-бетону на арматурну структуру, при цьому важливо дотримуватися правильних пропорцій та забезпечити рівномірне покриття;
- ✓ формування деталей і текстури на поверхні об'єкта за допомогою різних інструментів і рукавичок;
- ✓ після нанесення бетону об'єкт потребує часу для сушіння, після цього можете відшліфувати його, щоб отримати більш гладку та оброблену поверхню;
- ✓ фарбування декоративної МАФ, або залишити її в природному арт-бетонному вигляді;
- ✓ готовий об'єкт можна встановити у відповідному місці в саду, парку або іншому ландшафті;
- ✓ після встановлення важливо регулярно доглядати за вашою топіарною формою або скульптурою, забезпечуючи її довговічність та красу.

Це загальний опис процесу створення проєкту з використанням арт-бетону. Точні етапи та послідовність дій можуть змінюватися залежно від конкретного завдання та технічних вимог проєкту. Важливо також пам'ятати про техніку безпеки під час роботи з бетоном та іншими матеріалами.

Відпрацьована техніка роботи для створення декоративних МАФ із арт-бетону втілена нами в благоустрої двох садово-паркових об'єктів, а саме на території парку «Острів Сакури», м. Володарка (рис. 1) та території Білоцерківського міського парку культури і відпочинку ім. Т. Г. Шевченка парку «Земля Драконів», м. Біла Церква (рис. 2)

Рис. 1. Декоративні МАФ з арт-бетону на території парку «Острів Сакури», м. Володарка

Рис. 2. Декоративні МАФ з арт-бетону на території майданчику «Земля Драконів» міського парку культури і відпочинку ім. Т. Г. Шевченка парку, м. Біла Церква

Отже, арт-бетон відомий для фахівців та митців досить довго, однак в сучасному світі за використання новітніх технологій він стає більш популярним.

Список використаних джерел

1. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць: підручник. Львів:Світ, 2005. 456 с.
2. Солоненко В.І., Ватаманюк О.В. Класифікація топіарних форм в садово-парковому будівництві. Сільське господарство та лісівництво. 2016. № 3. С. 200–208.